

Despeses extraordinàries en un poble de muntanya: L'Albiol a inicis del segle XX

Josep M. Grau i Pujol

Continuant la recerca de documentació referent als pobles de les Muntanyes de Prades vinculada amb l'aprofitament dels recursos naturals, volem centrar-nos avui en com una petita comunitat rural assumia col·lectivament una important despesa com era l'arranjament de l'església parroquial i de la rectoria on havia de viure el prevere, a través d'una llibreta de comptes de l'Albiol (1).

Segons Josep Iglésies aquest terme el 1910 comptava amb 310 habitants. La seva economia depenia estrictament del sector primari: agricultura, ramaderia, silvicultura i mineria. L'octubre del 1906 arribà a l'Albiol un nou rector, que davant el mal estat i perill dels immobles parroquials, els quals necessitaven reparacions "*de absoluta necesidad*", demanà finançament a l'arquebisbe de Tarragona, que li concedí 500 pessetes. La resta de la despesa havia d'anar a càrrec dels veïns, i per aquest motiu realitzà una crida pública a la qual respongueren els feligresos més que amb diners amb jornals i material d'obra. Els treballs es desenvoluparen entre els anys 1906 i 1907. Pere Cavaller cedí tres cabirons i tres jornals per portar arena des del Mas de Barberà; Pere Ferrer es prestà a fer 2 jornals per traslladar arena, Pere Masdéu i Joan Ferrer un jornal cadascú per la mateixa finalitat; Miquel Masdéu transportà amb carro 1.500 rajoles des del Mas de Moixó; Josep Llaveria pujà amb el seu carro des de la Selva al Mas de Moixó 12 sacs de ciment i amb la mula carregà tres sacs més, també regalà dos cabirons; Josep Masdéu cedí 2 cabirons i féu dos viatges amb l'animal per pujar teules del Mas de Barberà i altres tres viatges (un al Mas de Moixó per carregar dos sacs de ciment, un al mateix lloc per pujar teules i un darrer a la Selva del Camp per buscar dos sacs de ciment); Salvador Agustenc transportà tres sacs de ciment del referit Mas de Moixó; Salvador Masdéu juntament amb el seu ase traginà saldo un dia; Josep Isern transportà des d'Alcover al seu mas 100 teules, 100 rajoles, 100 toves i 25 tortugues; Pere Joanpere amb el matxo traginà 100 rajoles des del mas de Moixó; Bonaventura Ferrer amb el seu ase realitzà tres viatges per carregar rajoles des de l'esmentat mas; Josep Roig efectuà dos viatges pel mateix motiu; Francesc Agràs amb el seu ruc en féu tres més; igual que Josep Rius, el qual a més va donar algunes carretades de saldo; Vicenç Maidéu des de la seva finca portà dues càrregues de saldo; Josep Ferrer féu un viatge amb una càrrega de rajoles; l'hisendat Ignasi Batlle des de Bonretorn donà ordre de pujar 300 rajoles i 70 toves, també permeté treure calç del seu forn (entre 28 i 30 roves) pagant dos jornals de transport fins a l'abadia, a més regalà 50 quadrats pel paviment de l'església i cent toves dobles.

Els sous dels professionals de la construcció s'abonaren en metàl·lic. El paleta cobrà 4 ptes. per dia (12 jornals) i el peó la meitat, 2 ptes. Per a portar aigua a peu d'obra s'invertiren tres jornals (a 3 ptes dia). Alguns materials adquirits foren 8 sacs de guix i 7 tortugues. El ciment es comprà al selvatà Andreu Barberà i les rajoles al forn de Josep Domingo també de la Selva del Camp. Els vidres es buscaren a Reus (el viatge i la feina costaren 23,75 ptes). De cabirons en faltaren i es contractaren amb Josep Roig àlies el Llarg, un de 22 pams a 6,5 ptes; amb Pere Maidéu: sis cabirons de 22 pams a 3 ptes unitat; amb Pere Masdéu, dos de la mateixa mida i preu; amb Pere Cavaller 6 de 18 pams (a 2,5 ptes unitat) i set de 18 pams (2,25 un). Les llatges es negociaren amb Salvador Agustenc àlies Curt (54 llatges a 0,37 ptes, en total 20,25 ptes). El fuster i el ferrer pujaren de la Selva del Camp: el primer cobrà 107 ptes i el segon 47,55. Per enllatar es necessitaren 500 puntes o claus (que sumen 3 ptes), per pintar les finestres es pagaren 9,30 ptes i per emblanquinar les habitacions i la sagristia 15,25 ptes.

Segons deduïm de la relació, els habitants de l'Albiol el 1906-1907 no podien desviar diners de la seva renda agrària cap a despeses comunals o comunitàries, per la qual cosa aportaren treball (jornals d'animal) pel transport de materials o donatius en espècie (pedra de saldó, calç, arena, troncs pels trebols). Per als serveis, professionals i productes industrials (ciment, rajola, teules) havien de dirigir-se a les localitats més grans i properes: sigui Alcover Selva del Camp o Reus (totes tres tenien ferrocarril). L'emigració de la gent de muntanya aportarà a les ciutats allò que els mancava pel seu desenvolupament: mà d'obra barata.

NOTES :

- (1) Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona, parròquia de l'Albiol, llibre de misses, consuetes i comptes (1776-1921), caixa 2, núm. 14.

Article publicat a *Reboll. Butlletí del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà* (Montblanc), 10 (estiu 2007), p. 10.